

1 Odlingsområde från vikingatiden

Det finns det många låga stenhögar här. De kallas för röjningsrösen. I slutet av vikingatiden odlades marken här (ca år 1100). Odling pågick sedan under flera århundraden.

2 Trädhöjd och volym (i)

Hur hög är granen (2A) och tallen (2B)?

3 Hur många träd? (i)

Några meter från stolpe 3 ser du en stolpe i skogen. Den ska du ha som mittpunkt i den här övningen. Du kan räkna ut antalet stammar/ha men även volymen skog mätt i (m³sk)/ha.

4 Vanliga mossor i skogen (i)

Intill stolpen växer några vanliga mossor. Du kan bland annat se husmossa, kammossa, stor kvastmossa, vitmossa och väggmossa

5 Våtmark (i)

Våtmarker fyller en viktig funktion i skogslandskapet.

6 Vanliga ris i skogen (i)

Intill stolpen växer några vanliga ris. Du kan se blåbär, lingon och ljung.

7 Vatten i skog (i)

Vattnet i skogslandskapet har många viktiga funktioner.

8 Skogens livscykel: föryngringsskog – röjningskog – gallringsskog - slutavverkningskog (i)

Så här kan en typisk skog se ut när den är i röjningsstadiet.

9 Skogens livscykel: föryngringsskog – röjningskog – gallringsskog - slutavverkningskog (i)

Så här kan en typisk skog se ut när den är i slutavverkningsstadiet.

10 Skogens livscykel: föryngringsskog – röjningskog – gallringsskog - slutavverkningskog (i)

Så här kan en typisk skog se ut när den är i planteringsstadiet.

11 Hänsyn i skogsbruket (i)

Här syns två exempel på hänsyn i skogsbruket: högstubbar och refuger (områden som lämnats).

12 Grillplatsen vid Svartjärn

Vid grillplatsen finns ett mindre område som lämnas orört från skogsbruk. Därför finns flera vindfällan här. Lagg märke till spåren efter vedlevande insekter och var hackspettarna tagit bort barken för att leta efter dem.

13 Skogsbrand och skogens livscykel: föryngringsskog – röjningskog – gallringsskog - slutavverkningskog (i)

På den lilla yta där björkslyet står tätt brann skogen den 12 maj 2008. Området är inte planterat. Fråga eleverna om de kan se vilka trädslag som kommer först - "pionjärträd". I normalt skogsbruk skulle detta område vara i röjningsstadiet – men nu är vi i ett naturreservat.

14 Sträcka med namngivna trädslag

Här finns olika trädslag med namnskyltar. Du kan se ek, gran, bok, tall, vartbjörk, brakved, apel, klibbal, rönn, glasbjörk, lind, säl, ask, hassel, asp och trubbhagtorn.

15 Gamla stenmurar

Många av stenmurarna går att identifiera på en karta från 1869. Hur gamla de äldsta stenmurarna är går inte att säga säkert.

16 Hamlade träd

Förr i tiden beskars många lövträd med några års mellanrum. Det kallas att hamla träden. Löv och kvistar blev foder till husdjuren. Nya träd hamlas för att efterlikna det gamla kulturlandskapet. Det är ofta ask som hamlas.

17 Älmås – husgrund

Vi befinner oss nu där gårdarna i det gamla Älmås lög. På den här platsen har det funnits hus åtminstone sedan 1600-talet. Huset norr om vägen revs i början på 1960-talet.

18 Lönn med lunglav

Det finns många skyddsvärda lavar i naturreservatet. En art som är lätt att känna igen är lunglaven.

19 2500 år gamla åkrar!

Åkrarna röjdes troligen första gången redan 500 f. Kr. Efter några hundra år verkar odlingen ha upphört men i slutet av 1200-talet skedde en ny uppodling. Troligen drabbades även Älmås av "digerdöden" under andra halvan av 1300-talet men från mitten av 1400-talet har åkrarna brukats fram till modern tid.

20 Trädets ålder (inne i ladugården)

Här kan du räkna årsringar på en trissa från ett gammalt träd. Det finns också en liten trädslagsutställning.

(i) = Läs mer på informationstavlor på plats.

Svar på övningarna:
2A Granen är 24 m hög och volymen är 1,0 – 1,2 m³
2B Tallen är 27 m hög och volymen är 1,2 – 1,4 m³
3 Antal stammar är 1300/ha
3 volymen är 230 m³sk/ha ±20. Medeldiametern är 16,7 cm